

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2020: tilinpäätöksen raportointi

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Vanhus- ja vammaispalvelut

1 Taloudelliset tavoitteet

1.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2019	TAM 2020	TP 2020
Tulot	36 698	37 075	38 896
Menot	208 364	219 915	217 074
Netto	171 666	182 840	178 177
Muutos-%		6,5 %	3,8 %

2 Resurssien käyttö

2.1 Työvoiman käyttö

	TP 2019	TAM 2020	TP 2020
Htv	1969,9		1898,3
Palkat ja palkkiot	69 748	70 931	68 217
Sijaistus %	69,4		55,8
Sairauspoissaolo%	6,8		7,8

3 Tunnusluvut

3.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	TOT 2020
Omaishoidontuki					
+ 75 v. % osuus ikäluokasta (peittävyys/poikkileikkaus)	S/P	3,3 %	3,4 %	3,5 %	3,3 %
Omaishoidettavien määrä ikäryhmittäin* 0-17-v. 18-64-v. 65-74-v. 75-84-v. yli 85-v. *sis. vammasten lasten omaishoidontuen (0-24-v.)	S/P	193	216		224 279 254 394 230
Palveluohjaus					
Palvelutarpeen arviointikäyntien määrä	K/T	2054	2164	3000	2388
Kotihoito					
Kotihoidon välitön työaika: Laatusuosituksen mukainen • Asiakastyöaika • Välitön työaika	T/T	56,10% 48,03%	54,86 % 48,60 %	58 % 50 %	54,92 % 48,11 %
Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain	T/T	1. 22,88% 2. 19,23% 3. 30,89% 4. 21,71% 5. 5,3%	1. 17,5 % 2. 21,0 % 3. 31,9 % 4. 23,3 % 5. 6,3 %	16 % 24 % 32 % 24 % 4 %	17,1 % 20,2 % 33,5 % 23,4 % 5,8 %
Kotiutukset ja kuntoutustoiminta: • Kotiutuspuheluiden määrä	K/T	5731	5531	..	5205
Kotihoidon asiakkaiden ravitsemustila on normaali (RAI:ssa tehtävä MNA – seulontatulokset)	L/V	54,86 %	53 %		52,85 %
Kotihoidon asiakkaiden koettu yksinäisyys RAI	UUSI	25 %	27,23 %

Säännöllisen kotihoidon saatavuus: <ul style="list-style-type: none"> +75-v. % osuus ikäluokasta 65-74-v. %-osuus ikäluokasta <65-v. %-osuus ikäluokasta 	S/P	2322 / 13,3 %	2145 / 12 % 404 / 1,9% 144 / 0,09%	12.1 %	2134 / 11,4% 381 / 1,8% 153 / 0,1%
Ympärivuorokautisen pitkäaikaishoidon jono	T/T	73	90	60	61
Virtuaalisen kotihoidon kontaktit		30 000	30 642
Yksilökohtaisen kulttuurisuunnitelman kirjaaminen säännöllisille asiakkaille (uusi mittari)	UUSI	90%	seuranta kehitteillä
Vanhusten asumispalvelut					
Asiakaspaikkoja lyhytaikaishoidossa	V	102	108	160	172 (as.)
Asiakkaita pitkäaikaishoidossa yhteensä: joista laitoshoidossa	K/T	1808 26,8 %	1777 19,9 %	1750 20 %	1829 14,2%
Tehostetun palveluasumisen osuus (asukkaat) yht. <ul style="list-style-type: none"> <65vuotiaat 65-74 vuotiaat +75 vuotiaat 	K/T	1324 14 148 1162 / 6,7 %	1424 8 168 1248 / 7,0 %	1344 12 156 1176 / 6,4%	1571 9 182 1380
Palveluseteli, (sis edellisiin)		105	140	150	168
Laitoshoidon osuus (asukkaat) yht. <ul style="list-style-type: none"> <65 vuotiaat 65-74 vuotiaat +75vuotiaat <i>Palliativisessa hoidossa asiakkaita, laskettu mukaan kokonaisuuteen</i>	K/T	484 13 49 422 / 2,4% 29	353 9 36 308 25	400 10 40 350 / 2,1% 27	217 3 20 194/ 1,2 % 42
Vuoteessa elävien asukkaiden määrä (RAI, % asukkaista): (Kansallinen ka. 15 % 2020)	L/V	19,7 %	18,8 %	16 %	20%
Asukkaiden elämänlaatu (RAI, asukkaat, joilla ei aktiviteetteja, % asukkaiden) (Kansallinen ka. 49 % 2020)	L/V	39,1 %	41,4 %	34 %	44%
UUSI: Asukkaat, joilla on psykoosilääke käytössä, mutta ei oireita (Kansallinen ka. 31 % 2020)	UUSI	21 %	26%
Asukkaat, joilla on masennuksen oireet tai masennusdiagnoosi (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 30 % 2020)	L/V	30 %	29 %	25 %	29%

Asukas on osallistunut omaan arviointiin (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 55 % 2020)	L/V	86 %	86,4 %	90 %	88%
Hoitajan antama aktiivinen kuntoutus (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 41% 2020)	L/V	38 %	37,5 %	45 %	35%
Niukasti aktivoivaa hoitotyötä liikuntarajoitteisilla (RAI, % kaikista liikuntarajoitteisista) (Kansallinen ka. 23% 2020)	L/V	13,4 %	15 %	10 %	15%
Yksikökohtaisen kulttuurisuunnitelman kirjaaminen (uusi mittari)	UUSI	90 %	seuranta kehitteillä
Vammaispalvelut					
VPL kuljetuspalveluiden asiakkaat (poikkil)	K/T	2961	2970	2990	2877
SHL kuljetusten asiakkaat (poikkil)	K/T	977	983	860	857
Henkilökohtaisen avun asiakkaat (poikkil)	K/T	827	882	770	973
Asiakkaat kehitysvammaisten laitos- ja asumispalveluissa yhteensä, poikkil.	K/T	497	517	491	516
• Asumispalvelut (omat), poikkil	K/T	91	104	100	107
• Asumispalvelut (ostetut), poikkil	K/T	386	398	383	394
• Laitospalvelut, poikkil	K/T	20	19	8	19
Vammaispalveluiden laitoshoidon ja asumis- palveluiden eurot yht.	V	27,5 M€	29,07 M€	26,4 M€	29,4 M€
Vaikeavammaisten palvelusasuminen (ostopalvelut):					
• palveluasumisen asiakasmäärä (poikkil)	V	110	125	111	144
• palveluasuminen eurot	V	5,1 M€	5,95 M€	5,3 M€	7,1 M€
Koko palvelualueetta koskevat yhteiset					
Palveluiden tuottaminen hoito- ja palvelutakuun rajoissa:					
• 75 vuotta täyttäneiden sosiaalipalvelujen arviointi	S/P	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
• Palvelutarpeen arvioinnin mukaiset palvelut järjestettävä 3 kk:n sisällä päätöksentöstä	S/P	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Vammaispalvelut:					
• Palvelutarpeen arviointi < 7 vrk	S/P	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti
• Päätöksenteko < 3 kk	S/P				

Asiakastytyväisyyskyselyt: • kouluarvosana (ka) 4-10	L/V	8,5		8,9	8,6
• palvelun arviointi (ka) 1-5	L/V	4,3		4,8	4,3

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

Palvelualuejohtajan nostot/yhteenveto tilinpäätöksestä:

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Koronaepidemia on vaikuttanut palvelualueen toimintaan hyvin monella tavalla. Keväästä lähtien erilaajaiset toiminnalliset sulut ovat vaikuttaneet sekä palvelujen tuotannollisten tavoitteiden, että asiakkaiden hyvinvointia kuvaavien tavoitteiden toteuttamiseen.

Koronapandemian aikana kotihoidon asiakkaiden kokemus yksinäisyys oli selvästi tavoitetta korkeammalla tasolla, samoin asumispalveluissa vuoteessa elävien asiakkaiden osuus on kasvanut. Vammaispalvelujen kuljetuspalveluasiakkaiden määrä laski, mikä myös osaltaan kuvastanee asiakkaiden liikkumisen ja aktiivisuuden laskusta pandemian aikana.

Ikääntyneiden palvelurakenteen kehitys hidastui kun ympärivuorokautisen hoidon palveluita lisättiin voimakkaasti. Samalla kuitenkin laitoshoidon suhteellinen osuus väheni ennakoitua nopeammin, mikä osittain selittyy toiminnan laajenemisen kohdistumisesta avopalveluna järjestettävään ympärivuorokautiseen hoitoon.

Pandemian vaikutus näkyi myös virtuaalisen kotihoidon voimakkaana kasvuna, käyntimäärät ylittivät selvästi asetetun tavoitteen.

Kotihoidon välittömän asiakastyön osuus kasvoi hieman, mutta asetetusta tavoitteesta jäätiin selvästi.

Vaikeavammaisten palveluasumisen asiakasmäärä kasvoi merkittävästi, kehitysvammaisten laitos- ja asumispalvelujen asiakasmäärä sen sijaan pysyi viimevuoden tasolla. Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä jatkoi kasvuaan.

TOIMINTAKULUT

Toimintakulujen muutos talousarvioon nähden -1,3 % eli TA alitusta oli 2,8 M€ ja tilinpäätökseen nähden 4,2 % eli 8,7 M€ nousua.

Henkilöstökulut alittivat talousarvion 5,5 M€ ja vuoden 2019 tilinpäätöksen 2,4 M€. Palvelujen ostot ylittivät talousarvion 1,6 M€ ja vuoden 2019 tilinpäätöksen 6,7 M€. Asiakaspalvelujen ostojen muutos tilinpäätökseen nähden oli 0,8 M€ eli 1,2 % ja muiden palvelujen ostojen muutos tilinpäätökseen nähden oli 5,9 M€ eli 27,2 %. Muutosta selittää työvoimavuokrauksen käyttö. Kuljetuspalveluiden käyttö väheni vuoden 2019 tasosta, käyttötalouden menojen muutoksen ollessa noin -1,3 M€

Yksityisille tarjottujen avustusten muutos tilinpäätökseen nähden oli 1,6 M€, josta merkittävin osa koostui omaishoidontuen ja palvelusetelimenojen osuudesta. Tilavuokrat nousivat 1,5 M€.

TOIMINTATUOTOT

Tuottojen muutos talousarvioon nähden oli 4,9 % eli 1,8 M€ ja tilinpäätökseen 2019 nähden 6 % eli 2,2 M€. Tuottojen nousun taustalla arvioidaan olevan ikääntyneiden palveluiden rakennemuutos, joka vaikutti myönteisesti vuokratuottoihin ja muiden suoritteiden myyntituottoihin. Lisäksi vuoden 2019 lainsäädännön muutokset vaikuttivat myönteisesti rintamaveteraanien kotiin vietävien palveluiden avustuksiin.

Maksutuottojen muutos oli talousarvioon nähden -8,2 % eli -1,7 M€ ja tilinpäätökseen nähden -6 % eli -1,2 M€. Maksutuottojen muutoksen taustalla on niinkään vanhuspalveluiden rakennemuutos. Alentumista hillitsi rakennemuutoksen vaikutus tehostetun palveluasumisen määrän lisäykseen.